
Tertialrapport I 2017

Äldrenämnden

Tertial I 2017

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Verksamhetsresultat	4
2.1	Bästa utveckling för alla.....	4
	<i>Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.....</i>	4
2.2	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	4
	<i>Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.....</i>	4
2.3	Stark och balanserad tillväxt	6
	<i>Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.....</i>	6
2.4	Maximalt värde för skattepengarna.....	6
	<i>Äldreomsorgen utvecklas utifrån nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.....</i>	6
3	Ekonomiskt resultat.....	8
4	Investeringar.....	10
4.1	Investeringar	10
5	Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare.....	11
6	Åtgärdsplan.....	12

I Sammanfattning

Verksamhetsuppföljning

En stor upphandling av välfärdstekniklösningar blir klar i maj 2017. För målgruppen finns en rad tekniska hjälpmedel och välfärdsteknik som kommer att kunna förbättra livskvaliteten och öka graden av självständighet.

Kommunfullmäktige har gett äldrenämnden i uppdrag att stimulera och verka för ett blandat utbud av boenden för äldre med seniorbostäder, 55+-lägenheter, trygghetsboenden och särskilda boenden (äldreboende). En plan finns framtagen med behovsprognos och planen sträcker sig fram till 2030. Under 2019 öppnar Silver Life ett särskilt boende med 54 platser och ett hundratal trygghetsbostäder i Graninge. Dessutom planeras för ett trygghetsboende med 54 lägenheter på Nya gatan i centrala Nacka.

En översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög kvalitet och brett utbud pågår på kommunfullmäktiges uppdrag. Översynen avser både verksamhetens innehåll, regelverk, ersättningsmodell och ersättningsnivåer. En förstudie är klar och har presenterats för politiken som gett klartecken att fortsätta översynen under hösten 2017/våren 2018.

Ekonomi

Nämndens helårsprognos visar ett överskott på cirka 5 miljoner kronor. Prognosen jämfört med budgeten varierar mellan stora över- respektive underskott för de olika verksamheterna. Det största överskottet avser hemtjänst 12,1 miljoner kronor medan korttidsvård och särskilt boende kundval går med stora underskott, 10,3 respektive 7,8 miljoner kronor, jämfört med budgeten. Inför budgetåret fick nämnden utökad budgetram för volymökning för bland annat för hemtjänst. Inom korttidsvården är abonnemangsplatser fullbelagda och dessutom köper äldreenheten ytterligare sex platser.

Prognosen för myndighet och huvudmannskap visar på ett underskott på cirka 3,6 miljoner kronor jämfört med budgeten. Bristen på biståndshandläggare är stor i hela Sverige och även i Nacka. Personalomsättningen leder till ökade kostnader både på grund av löneglidning och kostnader för inhyrd personal. Se vidare under rubriken åtgärdsplan.

2 Verksamhetsresultat

2.1 Bästa utveckling för alla

Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.

Kommentar

Nämnden har ökat fokus på tidiga insatser och har 2017 ökat anslaget till EKEN som erbjuder tidiga och hälsofrämjande insatser. Fler seniorer ska nås av insatserna som syftar till ökad psykisk och fysisk hälsa. Med hjälp av volontärer kommer öppetiderna att utökas så att det också blir möjligt att träna på kvällen. EKEN som är en öppen mottagning för seniorer som vill och behöver förbättra sin hälsa.

Det statliga stimulansbidraget för ökad bemanning som fördelades 2016 har också fördelats 2017 till särskilda boenden och hemtjänstföretag. 2017 har särskilda boenden fått bidrag för att öka bemanningen nattetid samt för aktivitetshöjande åtgärder. Hemtjänstföretagen har fått bidrag till poolpersonal för ökad kontinuitet för kunderna.

Efter sommaren ska en tidplan för införande av IBIC - individens behov i centrum - utarbetas. IBIC är ett utredningsstöd som bidrar till att hålla fokus på den enskildes behov och önskemål om hur och när insatserna ska utföras.

Uppdrag från KF - Dagverksamhet

En översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög kvalitet och brett utbud ska genomföras. Översynen avser både verksamhetens innehåll, regelverk, ersättningsmodell och ersättningsnivåer. En förstudie är klar och har presenterats för politiken som gett klartecken att fortsätta översynen som kommer att vara klar hösten 2017/våren 2018.

2.2 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.

Kommentar

Medel är avsatta för att möjliggöra ytterligare en öppen mötesplats under året.

Uppdrag från KF blandat utbud av seniorbostäder

Stimulera och verka för ett blandat utbud av boenden för äldre med seniorbostäder, 55+-lägenheter, trygghetsboenden och särskilda boenden (äldreboende). Det är önskvärt att få fram projekt där äldre kan bo sida vid sida med studenter, nyanlända, förskola etc.

Socialtjänstens boendestrategi är involverad i samtliga stadsbyggnadsprojekt när Nacka bygger stad och bevakar äldreperspektivet när det gäller särskilda boenden som alternativa boendeformer såsom trygghetsbostäder och seniorbostäder.

En plan finns framtagen med behovsprognos och planen sträcker sig fram till 2030. Under 2018 kommer ett nytt särskilt boende att öppna i Ältadalen med 54 lägenheter och ansvariga för verksamheten kommer att vara Ersta Diakoni. Under 2019 öppnar Silver Life ett särskilt boende med 54 platser och ett hundratal trygghetsbostäder i Graninge. Dessutom planeras för ett trygghetsboende med 54 lägenheter på Nya gatan i centrala Nacka.

2.3 Stark och balanserad tillväxt

Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.

Kommentar

Enhetschefen för äldreheten har tillsammans med näringslivsdirektör och äldre nämndens ordförande genomförde den 28 mars ett dialogmöte tillsammans med representanter för hemtjänstföretagen i Nacka. Syftet med mötet var att diskutera företagets förutsättningar att utveckla verksamheten för kundernas bästa.

Ett liknande dialogmöte med tema kompternsförsörjning genomförs den 29 maj. På mötet kommer representanter för AFE vuxenutbildningen att delta. Inför mötet görs en omvärldsanalys för att kartlägga hur andra kommuner i länet arbetar med frågan.

2.4 Maximalt värde för skattepengarna

Äldreomsorgen utvecklas utifrån nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Kommentar

En stor upphandling av välfärdstekniklösningar blir klar i maj 2017. För målgruppen finns en rad tekniska hjälpmedel och välfärdsteknik som kommer att kunna förbättra livskvaliteten och öka graden av självständighet. Under 2017 påbörjas arbetet med att implementera olika välfärdstekniklösningar som på sikt ska kunna beviljas av biståndshandläggarna inom Äldreheten. Presentationer av erbjudna produkter i upphandlingen har genomförts bland annat tillsammans med pensionärsorganisationerna och medarbetare från äldreheten

Under 2017 införs ett nytt sätt att dokumentera uppföljning av utförare och anordnare med inspiration från Solna kommuns kvalitetsuppföljning. Arbetssättet kommer att förenkla och effektivisera uppföljningen och det kommer att bli enklare att jämföra utförare med varandra. Arbetet och utvecklingen av jämföraren för våra olika kundval pågår och kommer att bli klart under 2017. Även detta förväntas leda till att det blir enklare för våra medborgare att välja mellan utförare då det går att jämföra dem olika kvalitetsaspekter. Uppföljning på Nackas särskilda boenden kommer också att utvecklas under hösten. Uppföljningen av den medicinska kvalitén kommer att kompletteras med observationer och intervjuer med boende, anhöriga och personal för att få en mer nyanserad uppföljning och för att försöka fånga kvalitén i omsorgen.

Kvalitetsledningssystem ska färdigställas under 2017 för myndighetsutövningen och är tillsammans med att kvalitetssäkra processerna i Pulsen Combine av högsta prioritet för att få ordning på arbetsprocesser och säkra effektiva och rättssäker handläggning. Det är av yttersta vikt att få ordning på detta, allra helst då enheten har hög personalomsättning.

Utvecklingsindikatorn Nackas äldreomsorg är minst topp 5 av kommunerna i Stockholms län

Under våren har det pågått ett arbete med att ta fram ett mått som speglar effektiviteten i äldreomsorgen. Målet har varit att knyta ihop kostnaden för äldreomsorgen med mått för upplevd och objektiv kvalitet. Index som använts är nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, brukarnas bedömning av hemtjänst och särskilt boende; helhetssyn, bemötande och trygghet samt måtten fallskador bland personer 80 år eller äldre, personer 75 år eller äldre med tio eller fler läkemedel samt personer 75 år eller äldre som har tre eller fler psykofarmaka. Nettokostnadsavvikelsen speglar om kostnadsläget är högt eller lågt jämfört med en referenskostnad. Uppgifterna som ingår i utvecklingsindikatorn hämtas från den kommunala landstingsdatabasen (Kolada) och utifrån den framtagna indikatorn har vi rankat de kommuner som det finns inrapporterade uppgifter för. Måttet ska vara ett stöd för att se hur väl Nackas äldreomsorg står sig i jämförelse med andra, "vi ska vara bäst på att vara kommun" och utvecklingsindikatorn "Nackas äldreomsorg ska vara minst topp fem av kommunerna i Stockholms län".

Året 2015 kom Nacka på plats 22 av de 235 kommuner i riket som det fanns uppgifter för i Kolada och på plats 7 av Stockholms läns 26 kommuner. I jämförelse med Nackas jämförelsekommuner Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby kom Nacka på plats 3.

3 Ekonomiskt resultat

Utfallet för perioden januari till april är 251,2 miljoner kronor vilket är 6,9 miljoner bättre än periodens budget. Det beror främst på att utfallet för hemtjänsten är 5,4 miljoner lägre än budget.

Nämndens helårsprognos visar ett överskott på cirka 5 miljoner kronor. Prognosen jämfört med budgeten varierar mellan stora över- respektive underskott för de olika verksamheterna. Det största överskottet avser hemtjänst 12,1 miljoner kronor medan korttidsvård och särskilt boende kundval går med stora underskott, 10,3 respektive 7,8 miljoner kronor, jämfört med budgeten. Inför budgetåret fick nämnden utökad budgetram för volymökning för bland annat för hemtjänst.

Under de två första månaderna har antalet kunder med hemtjänst minskat, från 1 429 kunder i december till 1 364 kunder i februari. Inom hemtjänst, ledsagning och avlösning pågår successivt införande av mobil återrapportering, alla utförare kommer att vara inne i den mobila återrapporteringen senast i oktober. Under tiden hämtas statistikuppgifter från två system vilket påverkar tillförlitligheten i statistiken. Prognosen har tagit höjd för att fler kunder tillkommer och att läget stabiliseras på en högre nivå senare när införandet har satt sig.

I bokslutet rapporterades att antalet kunder ökar i särskilt boende kundval som biståndsbedöms tillhöra de högre nivåerna i kundvalet. I prognosen för särskilt boende finns ett utrymme för en viss volymökning som får helårseffekt 2018. Under april bodde 634 personer i särskilt boende kundval, ytterligare 34 personer väntar på erbjudande om äldreboende. Mellan 10-15 personer tackar nej till erbjuden plats varje månad avvaktan på att få erbjudande till det äldreboende som är deras förstahandsval. Under april fanns det 43 personer i ett särskilt boende med profil och 12 personer i hem för vård och behandling (HVB). Dessa platser beräknas ha en lägre genomsnittligt kostnad än budgeterat, vilket är den främsta orsaken till det prognostiserade överskottet på 3,3 miljoner kronor.

Inom korttidsvården är abonnemangsplatser fullbelagda och dessutom köper äldreheten ytterligare sex platser, 44 personer fick korttidsvård/växelvård under april. Tio personer som är på korttidsboende väntar på plats i äldreboende. Enheten har också köpt en växelvårdsplats med psykiatrisk inriktning utanför kommun sedan slutet av april, det är inte medtaget i prognosen.

Prognosen för myndighet och huvudmannaskap visar på ett underskott på cirka 3,6 miljoner kronor jämfört med budgeten. Bristen på biståndshandläggare är stor i hela Sverige och även i Nacka. Personalomsättningen leder till ökade kostnader både på grund av löneglidning och kostnader för inhyrd personal. Bristen är störst avseende utredande socialsekreterare inom barn och unga inom socialnämndens ansvarsområde men även äldreheten har vissa svårigheter att rekrytera biståndsbedömare. Äldreheten har för närvarande två inhyrda biståndsbedömare. Utfallet för inhyrd personal för perioden januari till april är 230 tusen kronor. I prognosen är det räknat med att kostnaderna kommer att minska över tid eftersom inriktningen är att fasa ut konsulter från bemanningsföretag. Äldreheten saknar budget för vikarier, den beräknade kostnaden för semestervikarier är ca 400 tusen kronor. Budgeten för kompetensutveckling, resor i tjänsten m.m. är låg i förhållande till antalet anställda. Det är även underskott avseende andra budgetposter som t.ex. interna köp av stödverksamhet. Se vidare åtgärdsplan

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2017			Ack budget 2017		Helår budget och prognos 2017		
	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto	Prognos avvikelse
Ankomstregistrerade fakturor		-68	-68			0	0	0
Hemtjänst - check	17 090	-78 060	-60 970	-66 355	5385	-199 065	-187 000	12 065
Trygghetslarm - ej check	662	-3 545	-2 882	-2 916	34	-8 748	-8 748	0
Dagverksamhet äldre - check	147	-2 162	-2 015	-2 292	276	-6 875	-5 915	960
Ledsagning - check	10	-237	-227	-483	256	-1 450	-1 150	300
Avlösning - check	14	-322	-308	-483	175	-1 450	-1 150	300
Korttidsvård - ej check	895	-8 432	-7 537	-5 803	-1733	-17 410	-27 700	-10 290
Verksamhet med beslut enl LSS -	26	-2 977	-2 951	-5 202	2252	-15 607	-8 745	6 862
Särskilt boende - check	8 692	-142 595	-133 902	-132 467	-1435	-397 401	-405 200	-7 799
Särskilt boende - avtal	622	-13 552	-12 930	-14 260	1331	-42 781	-39 480	3 301
Övrig verksamhet	488	-12 625	-12 137	-12 593	455	-38 348	-35 712	2 636
Myndighet & Huvudmannaskap	23	-15 147	-15 125	-14 786	-339	-44 358	-47 965	-3 608
Nämnd och nämndstöd	3	-337	-334	-535	201	-1 605	-1 338	267
Summa	28 671	-280 058	-251 387	-258 176	6 857	-775 098	-770 103	4 995

4 Investeringar

4.1 Investeringar

Äldrenämnden har en gemensam investeringsbudget med socialnämnden. Den har använts för att utveckla och införa Pulsen Combine. Under 2016 tillfördes nämnderna också driftbudgetmedel för delar av införandet. Investeringsmedlen kommer inte att användas efter den 31 mars. Det för att avskrivningarna ska hinna vara klara innan avtalet tar slut. Investeringsutfallet för båda nämnderna tillsammans för året är cirka 61181 kronor.

5 Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare

Inom Äldreenheten pågår ett aktivt arbete med att främja en god psykosocial arbetsmiljö och arbetet med rehabilitering och återgång i arbete bedrivs i nära samarbete med den enskilde och företagshälsovården. Många av medarbetarna utnyttjar friskvårdstimme och friskvårdsbidrag och det finns utbildade hälsombud som bidrar till hälsofrämjande aktiviteter. På arbetsplatsträffarna finns en punkt kring arbetsmiljö för att i ett tidigt skede fånga upp behov av åtgärder. På varje enhet finns skyddsombud som har en tät dialog och ett organiserat samarbete med arbetsgivaren.

Korttidsfrånvaron bedöms ligga inom rimliga gränser på enheten.

Ansvar	Benämning	Tot sjukfrånvaro (SKL:s nyckeltal 1)	Tot Kort sjukfrånvaro (max 59 dgr)	Tot Lång sjukfrånvaro (60 dgr eller mer) = Nackamodell	Tot Lång sjukfrånvaro (60 dgr eller mer) = SKL:s nyckeltal 2
21500	Ledning MH Äldre	2,48	2,48	0,00	0,00
21510	MH STJ Gruppchef myndighet	7,79	2,84	4,95	63,51
21520	MH STJ Gruppchef handläggning	18,92	3,39	15,53	82,07

6 Åtgärdsplan

Åtgärdsplan Attrahera/rekrytera och behålla personal

Planen berör hela sociala omsorgsprocessen (socialnämnden och äldrenämndens köp av myndighet och huvudmannaskap).

Åtgärdsplanen har tagits fram i samarbete med medarbetare, fackliga organisationer, ledning och personalenheten. Nämnden informerades på marsnämnden. Aktiviteterna syftar till att attrahera/rekrytera personal (tillsätta vakanser med erfaren och kompetenta medarbetare) och behålla medarbetare (minska personalomsättningen).

Aktiviteterna syftar främst till att kunna täcka personalbehovet för att kunna fortsätta att upprätthålla kvalitet i myndighetsutövningen och skyddet så att personer inte far illa. För närvarande leder personalomsättningen till en lägre produktivitet, t.ex. längre utredningstid och färre uppföljningar av beslutade insatser. Det kan också leda till att insatserna pågår längre än nödvändigt om det är ont om handläggare/erfaren personal som kan följa upp och ompröva beslut.

Exempel på aktiviteter i åtgärdsplanen: Översyn av lönestruktur, arbetsmiljö och upprätta/uppdatera kvalitetsledningssystem. Förbättra introduktion och individanpassad kompetensutveckling. Skapa tydliga och mer enhetlig struktur för ledning och styrning.

För att på kort sikt komma tillrätta med de ökade kostnaderna för inhyrd personal görs satsningar på bred front för att rekrytera personal till enheterna. Nacka kommun har t.ex. deltagit i Karriärguiden för att beskriva vårt nya sätt att arbeta samt har medverkat på Socialhögskolans Socionommingel, där syftet var att sätta Nacka på kartan för blivande socionomer. Det är dock svårt att rekrytera biståndshandläggare. Handläggare kan komma att överanställas för att täcka glapp. Åtgärderna väntas bidra till att inhyrd personal fasas ut snarast möjligt.

Åtgärder för kostnadssänkning	År / månad	Beslutsdatum	Budgeterad kostnadssänkning eller intäktsökning, Tkr	Varav personal, tkr	Utfall åtgärder, tkr	När i tid åtgärd fått full effekt	Kommentar
Utfasning av 2 konsulter som ersätts av 2 biståndshandläggare under årets tre sista månader	2017/04	2017-04-21	400 tkr			2017/12	
Minskad personalomsättning							